

Pederstrup Kirke

Flere middelalderlige Inventarstykker
end i nogen anden af Herredets Kirker.

Naar man fra Løvel eller Vraa nærmer sig Pederstrup, ser man egentlig ikke andet foran sig end et bølget, højtliggende Bakkeland kronet i det fjærne af en Gruppe Høje, som Kortet viser, bærer Navnet Korshøje. Der er noget ligesom mindetungt over det Navn, og der er vist heller ingen Tvivl om, at vi her staar over for en Erindring fra den katholske Tid, maaske et Minde om den gamle Skik at rejse Kors, hvor nogen var omkommet, eller maaske kan der her ved den alfare Vej have været et Andagtssted, hvor der kan have været rejst et Krucifiks, et Helgenbillede e, l.

Men Pederstrup — den By ser vi jo ikke noget til, skønt vi maa være ganske nær ved den. Dog jo, næsten med et er vi ved Bakkeranden og ser paa en Gang ud over den vældige Engflade og den brede Rødsø, og dybt under os ser vi Taget af Pederstrup Kirke, skønt den ligger paa en lille Bakke ovenfor Byen. I bratte Styrtninger vælter Skrænten sig ned fra Højden, snart dækket at Plantninger, snart blot af Lyng med enkelte Enebærbuske; og Vejen snor sig - fra Vraa næsten i en trekvart Cirkel — for uden et altfor brat Fald at komme ned paa Højde med Engfladen.

Der nede ligger saa Landsbyens Gaarde og Huse i en Stribe langs Engen, og paa en lille Højning ved Foden af det store Højdedrag ligger saa Kirken.

Den bestaar kun af Kor og Skib og et Vaabenhus, der er rejst i helt ny Tid, i Stedet for et ældre af Bindingsværk. Kor og Skib er bygget af Kvadersten og tækket med Tegl; de stammer vel fra senromansk Tid; men Murene er saa stærkt omsatte, bl. a. i 1880-85, at det nu er vanskeligt med Sikkerhed at paapege Murværk, der har staaet urørt fra den Tid - vel omkring 1230 - da Kirken blev bygget. Saa meget vanskeligere er det, som der allerede inden Udgangen af den katholske Tid synes at være foretaget store Ombygninger.

Kirken har iøvrigt Skraakant-sokkel; begge de gamle Døre ses; den søndre er dog tilmuret og dens halvrunde Dørsten sænket for at skaffe Plads til et moderne, rundbuet Vindue. Ingen af Kirkens gamle Vinduer er bevaret uforstyrret. Korets Spidsgavl er opført af moderne smaa Teglsten, medens Vestgavlen helt op til Spidsen er opført af Kvadersten; her hænger Klokkeren i et Lydhul paa Gavlen.

Vi gaar ind gennem Vaabenhuset og gennem den gamle Norddør, der synes at være helt urørt fra Kirkens første Tid, og vi gaar saa nogle Trin ned i selve Kirken, idet dennes Gulv ligger omtrent en Alen lavere end Gulvet i Vaabenhuset. Hele Kirken har Bjælkeloft. Her er det Inventaret, der mest fanger Interessen, da alt ellers er saa forandret, saa næppe engang Korbuen er den oprindelige.

Men Inventaret har ogsaa en ikke ringe Interesse. Der er det murede Alterbord, som sikkert har staaet der fra Kirkens ældste Tid. Oven over dette staaer Altertavlen i Renæssancestil, restaureret og delvis fornyet 1937. Alterbilledet er dog meget yngre end Tavlen; det forestiller Jesus som tolvaaerig i Templet og bærer følgende Paaskrift: "Malet af A. F. jæger" og "Alteret Bekostet Istandsæt og Malet af Bjerregaard 1847". Prædikestolen er fra 1635 med øjensynlig . yngre ret daarlige Evangelistmalerier; baade den og den sandsynligvis jævn gamle Lydhimmel er nyrestavrede og meget tiltalende. Ved Vestgavlen staaer der et lille Pibeorgel, og paa Muren ved Siden af det er anbragt to gamle udskaarne Figurer, der antagelig gaar langt tilbage i den katholske Tid. De er begge skæggede med lange Dragter og Kappe; den sydlige bærer tillige Læderbælte og Bog og skal maaske forestille Johannes Døberen; den nordlige bærer i højre Haand en lille Kugle, medens den venstre er drejet ligesom for at have et Barn, men dette findes ikke; det kan vel være muligt, at denne Figur skal forestille Josef med Jesusbarnet

Danske Atlas taler om, at der inden i Kirken omkring paa Muren var ophængt 12 store Tavler, hvorpaa de tolv Apostle var malet. Disse Tavler er nu borte. Kirkens Alterkalk er fra 1739 og bærer følgende Indskrift: "Til Guds Ære Haver Frue Margrethe Dorethee Braes Sal. Anders Kierulfs til Sødal Foræret Denne Sølv Kalk, som vejer 30 Lod 2 qt at bruges ved Cumunionen udi Pederstrup Kierke 1737".

Paa Sydmuren hænger der et middelalderligt Krucifiks, det er smukt og er istandsat for ikke længe siden. Det hang tidligere over Korbuen.

Vi vender os nu til det ældste Stykke Inventar i Kirken; det er Døbefonten, der er hugget af Granit. Paa Kummen er der hugget fire Løver i meget fladt Relief, der to og to bider efter to Mandehoveder, der som en Modsætning til Løverne er i meget højt Relief. Løvernes Viftehaler minder svagt om Vikingetidens Ornamentik, og i det hele taget gør Kummen et saa gammelt Indtryk, at man kunde tro den hugget til en ældre Kirke end den nuværende. Foden med Mandemasker paa de fire Hjørner synes ikke ret at passe til Kummen. Paa Døbefonten er der et gammelt Daabsfad af Kobber prydet med dobbelthalede Fisk. Det er Inventaret, der giver Pederstrup Kirke sin særlige Interesse; i denne lille stærkt ommurede Kirke findes der flere middelalderlige Inventarstykker end i nogen anden af Herredets Kirker.